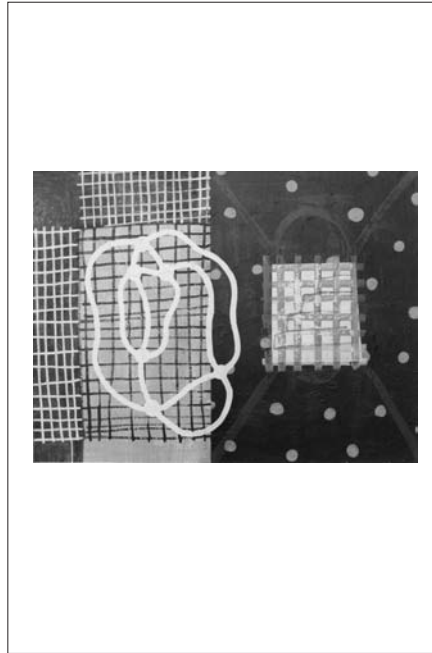

Deliciós horror

Aquesta columna descobreix una situació feliç, extraordinària (per això, potser, feliç): és possible escapar del mercat, buscar en les línies obscenes de l'escriptura neoliberal un espai de llibertat inimaginable en la societat capitalista. I quan parle de llibertat incòrrer en una més que aparent contradicció: el llibre *El silenci invisible*, editat pel Fòrum de Debats de la Universitat de València, ha estat escrit pels presos i les preses de Picassent. Sempre s'ha dit que el dret més inapel·lable dels presos és escapar dels murs inexpugnables de les presons. A vegades aquest dret arriba en la forma d'un camió de serveis, escalant els filats o els culs de botella, camí d'un hospital on la medicina es declararà insolvent per a curar la fosca soledat d'una cel·la on no caben ni els somnis. Altres vegades, no obstant això, el pres s'escapa, precisament, a cavall d'aquests somnis. I substitueix el camió, els filats o els culs de botella, la xeringa inútil d'un hospital per l'escriptura. Això és *El silenci invisible*, la manera com homes i dones empreso-

nats a Picassent ens conten la seua mirada a l'exterior i, sobretot, la seua mirada al fons d'ells mateixos. Són pàgines escrites des del convenciment

que la tristesa, si s'assumeix com a condició imprescindible de la supervivència en el *chabolo*, acaba amb les ganes de viure i amb l'esperança que algun dia aquesta merda de món serà millor que el que ha conduït tanta gent a aquesta altra merda de món que són les presons. No sé si l'escriptura d'aquests relats serà suficient per millorar les entranyes del sistema. Segurament no. Però en aquesta columna parlem de literatura: de les seues grandeses i les seues fragilitats. Recorde un text excel·lent d'Enric Sòria que reflexionava sobre un altre de Fuster en què l'escriptor de Sueca diferenciava la música deliciosa de la gran música. I s'hi mostrava més amic de la primera que de la segona. El mateix escric jo ací: *El silenci invisible* és literatura deliciosa. Ens conta el deliciós horror amb què la falta de llibertat empeny alguna gent a escriure paraules que ens omplim de ràbia i alhora ens emocionen. Ni més ni menys que això. Ni més ni menys?

Alfons Cervera

No hi ha manera d'aferrar el temps. Se'n va com l'aigua cavallera per una sèquia. Ja són deu els anys que Ovidi Montllor ens va deixar per unes vacances definitives, i sembla que fou ahir. En aquests deu anys el món no ha deixat de ser el mateix, però si bé ho mirem s'ha fet una mica més cruel i bèstia, que ja és dir, i malauradament no tenim per defensar-nos-en aquells saltirons irònics dels versos del de l'Alcoià, abocats en un compàs simple del dos per quatre, per així riure'ns una i tantes vegades com calga dels tirans, lladres de guant blanc, mestretites i cosmopolites d'una babel casolana que ens amarguen l'existència.

L'Ovidi era la pedreta en la sabata dels cretins, el corc que rossegava la consciència buida dels fariseus, el dimoni banyut que furgava en la pre-

Deu sense ell

potència dels poderosos i els tirava a la cara allò de «ja no ens alimenten molles, ja volem el pa sencer». Ovidi oficiava de pallaso llenguallarg i mofeta, però alhora tendre i seriós quan parlava de l'amor. En ell es fonia el bufó descordat, el joglar de les tavernes i el trobador de les cambres de les princeses. Ningú no ha «dit» millor que ell Papasseit, i basten només dos dits de trelat i bon gust per saber tastar les exquisideses del disc enregistrat el 1975, fa just trenta

anys!: tots hauríem d'aprendre a cantar, i més encara els enamorats, el «Poema sense acabar». Pocs s'han ficat en l'ànima de Sagarra com l'Ovidi, i sempre que escolte «Aiguamarina», murmurada al darrere per la guitarra del Toti Soler, sent fluixejar el llagrimal.

I, sobretot, ningú no ha fet tan viva la paraula d'Estellés, abrupta i sensual, desbocada i riallera, com l'Ovidi. I si aquesta societat apreciara una miqueta només el treball amb què els seus fills l'honoren, s'adonaria que en el *Coral romput*—aquest triangle equilàter perfecte d'Estellés, Ovidi i Toti— hi ha un d'aquells rars moments en què la cultura toca la glòria celestial.

Ferran Garcia-Oliver